

aan
de
andere
kant

LESBRIEF

TG. WI
NTER
BERG

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD BIJ HET LESMATERIAAL 3

INLEIDING 4

Waar gaat de voorstelling *Aan de andere kant* over?
Inleiding theaterbezoek
Website over de voorstelling
Filmpje over de voorstelling

VOORBEREIDENDE OPDRACHTEN 5

Les 1: De straat van de klas 5

Opdracht: de bouwstraat
Opdracht: de huizen
Opdracht: de bouwstraat
Opdracht: in het huis woont een ...
Opdracht: eigen burens
Opdracht: wie woont daar
Opdracht: de bouwstraat

Les 2: Gluren 12

Opdracht: luistervinkje
Opdracht: de gluurschutting
Opdracht: ik zie, ik zie wat ik denk te zien en het is...
Opdracht: eerste indruk

AFSLUITENDE OPDRACHTEN 17

Les 3: de voorstelling

Nabespreking
Opdracht: buurmuziek
Opdracht: burens standbeelden
Opdracht: buurontmoetingen

BIJLAGE 1

Verdieping voor leerkrachten
p. 20

BIJLAGE 3

Uitknipplaat meubels
p. 23

BIJLAGE 5

Verschillende typen schuttingen
p. 29

BIJLAGE 2

Uitknipplaat deuren en ramen
p. 22

BIJLAGE 4

Verschillende typen huizen
p. 24

BIJLAGE 6

Groteske personages
p. 32

VOORWOORD BIJ HET LESMATERIAAL

Binnenkort kom je met jouw klas kijken naar de voorstelling *Aan de andere kant* van Tg. Winterberg. In deze lesbrief vind je informatie over de voorstelling en staan opdrachten die jullie ter voorbereiding op en ter afsluiting van de voorstelling kunnen uitvoeren.

Wij hebben deze lesbrief ingedeeld in drie blokken:

- * De inleiding
- * Voorbereidende opdrachten
- * Afsluitende opdrachten

Bij sommige opdrachten horen bijlagen. In de opdracht staat beschreven welke bijlage je moet hebben. Ook zijn er opdrachten met audiofragmenten. Die zijn te downloaden op onze site. Je bent vrij om alles te doen maar ook om juist die opdrachten te kiezen die jou aanspreken. Elke opdracht doet een beroep op een bepaalde handeling die aansluit bij de doelgroep. Het type handeling is makkelijk te herkennen aan de volgende iconen.

Voorlezen

Toneelspelen

Knutselen

Praten

Fantaseren

Muziek

Ook staan op onze website tgwinterberg.nl filmpjes, foto's en muziekjes die je ter voorbereiding kunt bekijken en beluisteren.

Wij wensen jullie heel veel plezier bij de voorbereiding en zien jullie graag bij de voorstelling!

TG. WINTERBERG

INLEIDING

WAAR GAAT DE VOORSTELLING OVER?

Aan de Andere Kant is een voorstelling met poppen, miniatuurhuizen, strips en animaties. Een visuele wereld vol knotsgekke en over-de-top vooroordelen die eens van een andere kant bekeken mogen worden.

Hieronder staat beschreven waar de voorstelling over gaat. Je kunt dit voorlezen aan de kinderen voordat je aan de opdrachten begint.

De theatervoorstelling *Aan de andere kant* gaat over het dorpje Tisserdan, een dood-

gewoon dorp met doodgewone straten. Neem de Rietstraat, een doorsnee-straat; Je weet wel, zo een met huizen waarbij de achtertuintjes keurig zijn gescheiden door schuttingen en hoge heggen. Maar in die schuttingen zitten gaatjes. Daardoor gluren de burens stiekem naar elkaar. Praten doen ze niet met elkaar, want ze denken wel zeker te weten hoe gevaarlijk, gek en vreemd de burens zijn. Ze hebben het toch zelf gezien! De burens zijn boeven, heksen, buitenaardse wezens. Tenminste, dat (be)denken ze.

Maar in de Rietstraat woont sinds een dag ook Bir Kaşif. Zij is zes jaar en heel nieuwsgierig. Ze fietst onbevangen rond, komt in elke tuin, klimt over schuttingen en kruipt als een poes onder heggen door. Ze gaat bij iedereen op bezoek en snapt niets van wat de burens beweren over de burens. Tijd om het eens van de andere kant te bekijken...

INLEIDING THEATERBEZOEK

Een aantal van de leerlingen zal nog niet eerder of vaker naar een theatervoorstelling zijn geweest. Wat is theater? Wat kun je verwachten? Leg de leerlingen uit wat een theater is en hoe het publiek zich daar gedraagt. Alle leerlingen krijgen een eigen plekje in de zaal, de lichten gaan uit en tijdens de voorstelling luistert en kijkt het publiek naar wat er gebeurt op het podium. Als de voorstelling afgelopen is, mogen de leerlingen applaudisseren.

Oefen in de klas het applaus. Dat kan je doen door de helft van de groep te laten buigen en de andere helft te laten klappen en dan wisselen. Het kan handig zijn om deze informatie vlak voor vertrek te herhalen.

Website

Kijk voor meer informatie, muziekjes en foto's van de voorstelling *Aan de andere kant* op onze [website](#), onder het kopje *downloads* > *scholen*.

Filmpjes

Kijk samen met de klas naar de teasers van de voorstelling:

- 1 <https://youtu.be/8GIpmDjf-j0>
- 2 <https://youtu.be/kZtGa.jh067c>

VOORBEREIDENDE OPDRACHTEN

LES 1: DE STRAAT VAN DE KLAS

Opdracht: de bouwstraat

Vorbereiding

- * Verzamel 5 grote bananendozen (voor de huizen).
- * Maak 5 groepjes. Elke groepje krijgt zijn eigen huis.
- * Zorg voor een lange strook papier (zoals een stuk behang) die als weg kan dienen, scharen, lijm en kleurpotloden.
- * Print bijlage 2 (p. 22, *Uitknipplaat deuren en ramen*), voor de kinderen om uit te knippen.
- * Verzamel wat je verder kunt gebruiken om tuintjes te maken: groen papier voor gras, groen crêpepapier voor struikjes of ijsstokjes voor schuttingen.

De voorstelling speelt zich af in een straat: de Rietstraat. Aan het begin van de voorstelling wordt die straat tot leven gewekt door de acteurs. Voor de ogen van de kinderen bouwen ze de straat met zijn vijf huizen.

We beginnen deze lessenserie met het bouwen van een eigen straat in de klas (hieraan gekoppeld zijn de opdrachten met de naam *De bouwstraat*). Daarna gaan we fantaseren hoe de huizen ingericht zijn en aan de hand daarvan nemen we de stap naar fantaseren over de mensen die er wonen.

In elk van deze stappen knutselen we verder aan de straat. Aan het einde van de lessenserie staat er een prachtige maquette van jullie zelfbedachte straat in de klas!

Praten

De kinderen gaan straks een eigen straat bouwen.

- * Wat is een straat?
- * Wat zie je allemaal in een straat? (Auto's, parkeervlakken, lantarenpalen, bomen, huizen, fietsen, huisnummers, enz.)
- * Hoe ziet jouw straat eruit?
- * Hoe heet jouw straat?
- * Op welk nummer woon jij?
- * Leg uit: we gaan met de klas een eigen straat bouwen!

Knutselen

Leg eerst een groot langwerpige stuk papier of behang op een tafel. Dit is de straat. Laat de kinderen de strepen en de stoeptegels erop tekenen aan de hand van het voorbeeld op de volgende pagina (foto 1 & 2).

Foto 1 & 2: voorbeelden van de straat

- * Naast de weg komen de huizen staan. In totaal komen er 5 huizen te staan met huisnummers: 1, 3, 5, 7 en 9 (dezelfde als in de voorstelling).
- * Maak 5 groepjes. Elk groepje krijgt zijn eigen huis waar het de komende dagen aan kan knutselen. Geef elke groepje een bananendoos die ze op zijn kant zetten. In de doos maken ze later het huis van binnen (zie foto 3).
- * Begin nu eerst met stap 1: het decoreren van het huis aan de voorkant. Laat de kinderen een deur en raam uitknippen uit bijlage 2 die je als voorbereiding geprint hebt, en laat ze die op de voorkant plakken. Je kunt de kinderen ook zelf een deur/raam/huisnummer laten tekenen op de voorkant van de doos (zie foto 4).
- * Laat de kinderen extra's toevoegen aan het huis, zoals bijvoorbeeld een camera of klimop. Dat kunnen ze doen door erop te tekenen, te plakken, te knutselen of te kleuren.
- * Zet in de straat eventueel zelfgemaakte boompjes, struikjes en autootjes neer.

Foto 3: bananendoos op z'n zijkant

Foto 4: voorbeeld van het decoreren van de voorkant van het huis

Foto 5: dit zijn de huizen van de voorstelling. Met bananen dozen ziet het er natuurlijk iets anders uit.

Opdracht: de huizen

Vorbereiding

- * Zet alle stoelen en tafels aan de kant, zodat er ruimte is om te spelen en te bewegen.
- * Zorg voor een plek voor publiek.

Praten | Fantaseren

In de voorstelling krijgen de kinderen de huizen van binnen te zien.

- * Wat staat er in een huis?
- * Wat zou er in een huis staan van een opa of oma?
- * Wat zou er in een huis staan met kinderen?
- * Wat zou er in een huis staan waar ook huisdieren wonen?
- * Wat zou er in een huis staan van iemand die van schilderen houdt?

Toneelspelen

Nadat jullie erover hebben gefantaseerd gaan jullie zelf, al spelende, een huis inrichten.

De leerlingen spelen allemaal een voorwerp of een meubelstuk. De leerlingen kiezen een meubelstuk of een voorwerp uit en beelden dat uit als standbeeld. Het kan natuurlijk niet helemaal op een tafel lijken, maar de kinderen gebruiken hun fantasie en zeggen wat ze zijn (zie foto 6). Leg uit dat een standbeeld stilstaat en geen geluid maakt. Doe het als docent eerst even voor aan de hand van onderstaand voorbeeld.

De kamer bestaat telkens uit vier kinderen.

Foto 6: jongetje beeldt tafel uit

- * Kind 1 komt op en gaat staan als een standbeeld van een tafel en zegt: 'Ik ben een tafel.'
- * Kind 2 komt erbij en gaat staan als een standbeeld van een bloemenvaas en zegt: 'Ik ben de grote bloemenvaas op de tafel.'
- * Kind 3 komt op, gaat staan als een standbeeld van een schommelstoel en zegt: 'Ik ben de schommelstoel.'
- * Kind 4 komt op, gaat liggen als standbeeld van een kledje en zegt: 'Ik ben het kledje naast de tafel.'

Laat het groepje kinderen nog even in een freeze staan en kijk met de andere kinderen naar de kamer. Bespreek na:

- * Wat zagen we?
- * Wat had er nog meer in het huis kunnen staan?

Nu mogen 4 andere kinderen op deze manier een nieuwe kamer uitbeelden.

Opdracht: de bouwstraat

Vorbereiding

Leg klaar voor de knutselopdracht:

- * Papier
- * Potloden
- * Scharen
- * Gekleurd papier
- * Stofjes
- * Verf
- * Print bijlage 3 (p. 24, *Uitknipplaat meubels*), voor de kinderen om uit te knippen.
- * Allerlei andere knutselspullen waarmee je meubels kunt maken (denk aan: (kroon)kurken, eierdozen, ijsstokjes, knopen, doppen, kleine doosjes, yogurtbakjes, wc-rollen, etc.)

Fantaseren

De straat bestaat nu uit de huizen en de straat. Nu is het tijd om de huizen in te richten! Laat de kinderen eerst in hun groepje fantaseren over wat voor soort huis het is.

- * Is het er netjes of zijn er juist heel veel spullen?
- * Woont er een oude oma of bijvoorbeeld een gezin?

De kinderen kiezen één of twee kamers die ze gaan inrichten (bijvoorbeeld: woonkamer, slaapkamer, keuken, badkamer, zolder, kelder).

Zet de bananendoos op zijn lange zijkant, zodat ze de kamer kunnen maken. Als de kinderen twee kamers maken, is het handig om een lijn in het midden te tekenen.

Knutselen

Wat de kinderen zoal kunnen doen om het huis in te richten:

- * Laat de kinderen de muren een kleurtje geven. Dat kan met gekleurd papier, behang, of door te verven/kleuren.
- * Laat de kinderen met stofjes gordijnen of kleden maken.
- * Laat de kinderen meubels knutselen uit karton, of uit waardeloze materialen (bijvoorbeeld stoeltjes van kurken of borden van knopen).
- * Je kunt de kinderen ook alles laten uitknippen en opplakken uit bijlage 3, die je als voorbereiding geprint hebt.

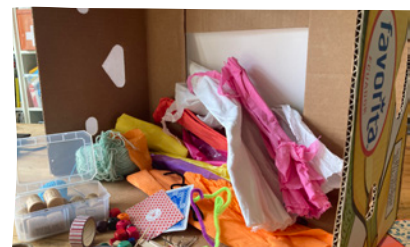

Foto 7 t/m 13: voorbeelden van hoe je met eenvoudige materialen je huis inricht.

Opdracht: in het huis woont een...

Vorbereitung

- * Zet de afbeeldingen van de huizen uit bijlage 4 (vanaf p. 30) klaar op het digibord.
- * Zet alle stoelen en tafels aan de kant, zodat er ruimte is om te spelen en te bewegen.
- * Zorg voor een plek voor publiek.

In de voorstelling leren we de mensen uit de Rietstraat kennen en komen we langzaam meer over hen te weten. De mensen uit de Rietstraat kennen elkaar eigenlijk niet goed. Ze zien hun burenen wel op straat, maar wie het echt zijn weten ze eigenlijk niet. Ze fantaseren daardoor wie hun burenen zijn.

In de komende opdrachten gaan de leerlingen fantaseren over wie er wonen in hun zelfgemaakte huizen.

Praten | Fantaseren

Laat op het digibord de plaatjes van de verschillende huizen zien. Fantaseer met de kinderen wie er zouden kunnen wonen in de huizen.

Opdracht: eigen burenen

In de voorstelling kennen de burenen elkaar eigenlijk niet echt. Ze kennen elkaar alleen van snelle begroetingen op straat. Hoe zit dat bij de kinderen in de klas?

Praten

Vraag aan de kinderen:

- * Ken je je burenen?
- * Zijn er ook burenen waarvan je wel weet hoe ze eruitzien, maar die je niet kent?
- * Wie denk je dat ze zijn?
- * Zou je willen leren kennen?
- * Hoe zou je in contact kunnen komen?

Knutselen

Laat de kinderen een kaart maken voor iemand uit hun eigen straat die ze niet goed kennen. Na school stoppen ze die in de brievenbus van de onbekende buur.

Opdracht: wie woont daar?

Van de buitenkant kun je niet zien wie er in een huis wonen, maar vaak heb je wel een vermoeden. Wie wonen er in een huis?

Toneelspelen | Fantaseren

Laat 4 kinderen weer een kamer met standbeelden maken van meubels en fantaseer met de leerlingen wie daar zouden wonen. Laat daarna een kind de kamer met standbeelden binnenkomen als degene die daar woont.

- * Hoe loopt de persoon die daar woont?
- * Is hij oud of jong?
- * Is hij blij, boos of verdrietig?
- * Laat hem even rondlopen en ergens gaan zitten.

Bespreek het na. Wie zagen we? Zou er ook nog iemand anders kunnen wonen?

Opdracht: de bouwstraat

Vorbereiding

Leg klaar voor de knutselopdracht:

- * Papier
- * Potloden
- * Scharen
- * Stiften
- * Kleurpotloden
- * Wc-rolletjes

De straat is bijna af! Hij bestaat uit de straat, de huizen en de meubels in de huizen. Nu de laatste stap: jullie gaan de mensen in de straat maken.

Fantaseren

Laat de kinderen in hun groepje fantaseren wie er in hun huis wonen.

- * Zijn ze oud of jong?
- * Wonen er veel of weinig mensen?

Daarna gaan de kinderen de mensen zelf knutselen.

Foto 14 & 15: voorbeelden van hoe je een poppetje maakt uit een wc-rolletje

Knutselen

- * Laat de kinderen de mensen tekenen op papier en inkleuren. Daarna knippen ze de poppetjes uit en plakken die op een wc-rolletje (zie foto 14).
- * Je kunt de kinderen ook op het wc-rolletje een poppetje laten teken (zie foto 15).
- * Je kunt er ook voor kiezen om op een andere manier poppetjes te maken (van stof of van wol bijvoorbeeld).

Tijd voor de laatste stap: verzin met de kinderen een naam voor jullie staat.

De kinderen kunnen de komende dagen met de straat spelen voordat ze naar de voorstelling gaan.

MAAK EEN FOTO VAN JE
EIGEN STRAAT EN STUUR DIE
NAAR MARLYN@TGWINTERBERG.NL
MISSCHIEN WINT JULLIE KLAS
WEL HET TG. WINTERBERG
VERRASSINGSPAKKET!

VOORBEREIDENDE OPDRACHTEN

LES 2: GLUREN

In de voorstelling zitten er schuttingen tussen de huizen. In die schuttingen zitten gaatjes, waardoor de families elkaar stiekem begluren. Telkens zien, horen en ruiken ze een klein stukje van het leven van hun buur. Praten doen ze niet met elkaar, want ze denken wel zeker te weten hoe gevaarlijk, gek en vreemd de burens zijn. Ze hebben het toch zelf gezien! De burens zijn boeven, monsters, heksen, bestaan uit suiker. Tenminste, dat (be)denken ze.

In de komende les gaan we met de kinderen gluren en bedenken/overdrijven wie de burens zijn en wat ze zien in de tuin.

Voorlezen

Hoe kom je dan meer te weten over wie er naast je woont? Simpel. Door te loeren, te spieden, te luisteren... wat ze doen, waarover ze fluisteren, wat ze zeggen achter heggen, schuttingen en muren. Je komt het te weten door te gluren bij de burens!

Check even of de kinderen weten wat een schutting is. Dat is belangrijk voor de volgende opdrachten. Laat eventueel even het plaatje van een schutting zien, zoals in bijlage 5 (vanaf p. 35).

Opdracht: luistervinkje

Vorbereiding

Zet de audio-opname *Luistervinkje* klaar (te vinden op tgwinterberg.nl/voorstelling/aan-de-andere-kant onder het kopje downloads > scholen). Leg papier en potloden klaar voor de kinderen.

Muziek | Fantaseren | Knutselen

De kinderen hebben het vast vaak gedaan: afluisteren! Dat gaan we in de volgende opdracht ook doen. Bij afluisteren kun je echter iemand wel horen, maar degene soms niet zien.

De kinderen krijgen 5 keer iemand te horen. De stemmen zijn heel verschillend. De kinderen moeten aan de hand van de stem fantaseren wie ze horen. Dat kun je ze laten doen door die persoon te tekenen of door ze er na elke opname over te laten vertellen.

- * Zet de audio-opdracht *Luistervinkje* aan en start: stem 1.
- * Bespreek de tekeningen of de fantasieën na afloop van elke opname.
- * Daarna ga je naar stem 2 en bespreek je de tekeningen/fantasieën, enz. Er zijn 5 stemopnames in totaal.

Opdracht: de gluurschutting

Vorbereiding

Leg klaar:

- * A4-tekenpapier
- * Stiften of potloden
- * Scharen
- * Zorg dan de stoelen en tafels aan de kant zijn en dat de kinderen ruimte hebben om te spelen.
- * Maak een duidelijke plek voor het publiek.

Knutselen

In de voorstelling gluren de buren en de acteurs de hele tijd door een gaatje in de schutting. Daarom gaan we nu aan de gang met onze eigen gluurschutting!

Geef alle kinderen een A4-tje. De kinderen gaan heel eenvoudig hun eigen schutting tekenen. Dat doen ze door allemaal strepen naast elkaar te tekenen (zie foto hieronder). Daarna moet er een gat in gemaakt worden waardoor ze kunnen gluren. Ze hebben nu hun eigen gluurschutting.

Toneelspelen

Zet 6 kinderen naast elkaar op een rijtje (je kunt ze ook op stoelen zetten). Ze hebben allemaal hun eigen gluurschutting vast. Die houden ze voor hun gezicht. Door het gaatje gaan ze stiekem gluren naar een buur die voor de schutting iets aan het doen is.

Door het gaatje kun je natuurlijk niet alles zien, dus als extra opdracht mogen ze proberen voorzichtig over de schutting heen te kijken. Maar als de buur ze ziet zijn ze af.

Speel als docent de eerste buur die ze begluren. Doe als buur een handeling, zoals plantjes planten, onkruid wieden, een boekje lezen, een hapje eten. Neem wat voorwerpen mee en verkleed je een klein beetje.

Extra spelelement: de kinderen zijn af als jij ze ziet gluren, dus veras de kinderen door opeens naar de schutting te kijken of te lopen. Daarmee hou je het spannend en zijn de kinderen extra gefocust!

Nabespreking

- * Hoe was het om door de gaatjes te kijken?
- * Kon je alles zien?
- * Was het spannend om over de schutting heen te kijken?

Wissel van kinderen. Laat eventueel een ander kind de buur spelen, of laat twee kinderen samen burens spelen die worden begluurd.

Opdracht: ik zie, ik zie wat ik denk te zien en het is...

Vorbereiding

- * Zorg dan de stoelen en tafels aan de kant zijn en dat de kinderen ruimte hebben om te spelen.
- * Maak een duidelijke plek voor het publiek.

In de voorstelling vullen de burens zelf veel in en soms overdrijven ze dat nogal. Dat vertellen ze dan weer door aan het nieuwe buurmeisje, maar vaak nóg wat overdrever. In de komende opdracht gaan we aan de slag met het doorvertellen van wat je gezien hebt, maar verzinnen de kinderen er steeds een stukje bij. Zo ontstaat er uiteindelijk een hele andere waarheid.

De opdracht *Eerste indruk* (p. 15) gaat hierop door. Doe daarom deze opdrachten na elkaar. Laat de helft van de klas de eerste opdracht: *Ik zie, ik zie...* doen en de andere helft van de klas de tweede opdracht: *Eerste indruk*.

Toneelspelen | Fantaseren

Laat zes kinderen op een rijtje staan. De kinderen gaan elkaar iets doorvertellen en elke kind doet er een schepje bovenop. Doe het als docent eerst even voor aan de hand van onderstaand voorbeeld.

- * Kind 1 doet alsof hij door een schutting kijkt, draait zich om en vertelt aan kind 2 naast hem wat hij in de tuin ziet. Hij benoemt wat hij leuk, grappig, of nieuw vindt (dit kun je ook als docent aangeven, bijvoorbeeld: 'Ik zie... een grote bank!').
- * Kind 2 geeft dat weer door aan kind 3, maar verzint er iets bij om het spannender, grappiger of zieliger te maken. Bijvoorbeeld: '...een grote, groene bank!'
- * Kind 3 aan kind 4: '...met vieze kussens.'

- * Kind 4 aan kind 5: ‘...met allemaal dieren erop.’
- * Kind 5 aan kind 6: ‘Er liggen allemaal dieren, echte dieren op de grote groene bank.’
- * Kind 6 vertelt tegen de hele klas: ‘Er ligt allemaal vieze dierenpoep op de grote groene bank die vol zit met dieren.’

Wissel van kinderen en herhaal de stappen.

Nabespreking

- * Hoe begon het verhaal? Is het veranderd?
- * Wat was de eerste zin? En hoe is het geëindigd?

Soms kunnen verhalen veranderen doordat andere mensen dingen toevoegen of veranderen. Het is dan misschien niet meer helemaal waar.

Opdracht: eerste indruk

In de voorstelling hebben de mensen een mening over de burens door hoe die eruitzien en wat ze doen. Daardoor denken ze van alles van die burens, terwijl ze de burens helemaal niet kennen of spreken.

We gaan in de volgende oefening kijken wat er gebeurt als de kinderen een plaatje van een persoon te zien krijgen en ze mogen fantaseren wie dat is en wat diegene allemaal zou doen. Die informatie geven ze, net als bij de vorige opdracht, weer door aan het volgende kind in de rij. Die fantaseert daar weer op verder. Tot we bij het zesde kind in de rij zijn. Ze hebben dan een heel verhaal gefantaseerd bij een persoon. Maar of dat allemaal waar is?

Het nagesprek hierbij is belangrijk! Het is goed om te bespreken hoe dit verhaal is ontstaan en dat deze informatie over iemand helemaal niet waar hoeft te zijn. Dat iemand misschien juist heel anders is dan je in eerste instantie zou denken.

Doe het als docent eerst even voor aan de hand van onderstaand voorbeeld.

Vorbereiding

- * Zorg dan de stoelen en tafels aan de kant zijn en dat de kinderen ruimte hebben om te spelen.
- * Maak een duidelijke plek voor het publiek.
- * Zet de afbeeldingen van de personen uit bijlage 6 (vanaf p. 38) klaar op het digibord.

Toneelspelen | Fantaseren

Zet weer 6 kinderen op een rijtje. Laat de kinderen een plaatje zien van bijlage 6, bijvoorbeeld de eerste afbeelding. Kind 1 begint het fantasieverhaal en geeft dat door aan kind 2, en zo verder, elke kind doet er een schepje bovenop. Doe het als docent eerst even voor aan de hand van onderstaand voorbeeld.

- * Kind 1: 'Ik zie een man met allemaal tattoos.'
- * Kind 2: 'Ik zie een hele gemene man met tattoos.'
- * Kind 3: 'Ik zie een hele gemene man met tattoos en hij is heel erg vies.'
- * Kind 4: 'Hij is gemeen en vies, want hij gaat nooit onder de douche.'
- * Kind 5: 'Hij is gemeen, vies en hij doucht nooit want hij heeft geen huis.'
- * Kind 6: 'Hij is gemeen, vies, doucht nooit en hij slaapt in een tent in het park.'

Wissel van kinderen en herhaal de stappen.

Nabespreking

- * Zou dit allemaal waar zijn?
- * Zou deze persoon dit echt doen?
- * Of hebben we dat erbij verzonnen?
- * En waarom hebben we dit verzonnen?
- * Maar is dit dan ook waar?
- * Kan het ook zijn dat deze man met tattoos juist heel lief is?
- * Hoe zou je iets te weten kunnen komen over deze man?
- * Heb jij wel eens gedacht dat iemand 'iets' was (eng, gemeen, vies) maar dat dat uiteindelijk helemaal niet zo was?

AFSLUITENDE OPDRACHTEN

LES 3: DE VOORSTELLING

Nabespreking

Bespreek met de leerlingen de voorstelling.

Praten

- * Waar ging het verhaal over?
- * Over wie ging het verhaal?
- * Wat gebeurde er allemaal?
- * Wie dachten jullie dat de ouders waren en waarom?
- * Was het een verrassing dat Beppie en Annie de ouders waren? Zo ja, waarom? (Je kunt hier een terugkoppeling maken naar de opdracht *Eerste indruk*, p. 15)
- * Wie/wat vond je leuk, grappig, lief, spannend en waarom?
- * Hoe vonden jullie het om in een theater te zijn?

Opdracht: buurmuziek

Vorbereiding

- * Zet de audio-opname *Buurmuziek* klaar (te vinden op tgwinterberg.nl/voorstelling/aan-de-andere-kant onder het kopje downloads > scholen).
- * Zorg dat alle stoelen en tafels aan de kant zijn zodat er ruimte is om te spelen.
- * Maak een duidelijke plek voor het publiek.

We gaan in het speellokaal de mensen uit de voorstellingen naspelen. Is dat niet mogelijk, zorg dan dat er in de klas ruimte is om te bewegen en te spelen (zet stoelen en tafels aan de kant).

Muziek

Elk personage heeft in de voorstelling zijn eigen muziekje. Bespreek met de kinderen wie er ook alweer in de voorstelling speelden:

- * Goran
- * Beppie en Annie
- * Bir, moeder, vader, Aysa en de tweeling
- * Els
- * Bennie en Hans.

Zet hierna het eerste muziekje op en laat de kinderen raden wie er bij dat muziekje hoort. Speel daarna het tweede muziekje, enzovoorts.

Opdracht: buren standbeelden

We gaan nu de personages uit de voorstelling naspelen.

Toneelspelen

Geef de kinderen een plekje op de vloer (of: de helft van de groep staat op de vloer, de anderen kijken vanaf de kant). Laat de kinderen op die plek een standbeeld maken van het eerste personage.

- * Hoe kijkt het personage?
- * Hoe staat het personage?
- * Laat in je gezicht en in je lichaam zien wie je bent.
- * Leg uit dat een standbeeld stilstaat en geen geluid maakt.

Muziek

Geef de kinderen weer een plekje op de vloer. De kinderen gaan weer de standbeelden maken, maar nu zeg je als docent niet welk personage ze moeten uitbeelden, maar zet je het muziekje van een personage op. De leerlingen moeten aan de hand van het muziekje weten wie ze moeten spelen. Ze gaan direct in het standbeeld staan. Wissel de muziekjes af, zodat ze steeds moeten wisselen van standbeeld.

Toneelspelen

De leerlingen staan weer in een standbeeld van een buur. Loop rond als docent en laat steeds even een standbeeld tot leven komen door ze kort aan te tikken. De kinderen doen dan een korte begroeting naar een andere buur als dat personage: 'Dag buur!' (dus een tekst en een zwaaibeweging). Als je ze opnieuw aantikt worden ze weer een standbeeld.

Zet een muziekje van een personage op en laat de helft van de groep erop lopen als dat personage.

- * Hoe loopt het personage?
- * Is hij/zij boos of blij, loopt hij/zij snel of langzaam?
- * Wissel van groep en zet het volgende buurmuziekje op.
- * Eventueel als spelelement erin bouwen: als de muziek stopt moeten de kinderen direct stilstaan in een standbeeld van het personage.

Opdracht: buurontmoetingen

We gaan verbeelden hoe de verschillende burens op elkaar reageren.

Toneelspelen

Zet de kinderen in twee rijen tegenover elkaar. Zorg dat er tussen de rijen een paar meter ruimte zit. Elk kind heeft een kind tegenover zich met wie hij of zij gaat spelen.

De kinderen kiezen een personage uit de voorstelling en gaan in een standbeeld van dat personage staan. Als jij in je handen klapt komt het personage tot leven en begroet het vanaf zijn plek zijn buur aan de overkant.

- * Hoe begroeten ze elkaar?
- * Vinden ze het leuk om elkaar te zien of juist niet?

Doe het eerst allemaal tegelijk. Laat ze daarna even naar elkaar kijken.

Nabespreken

- * Wie speelden ze?
 - * Waaraan zag je dat?
 - * Vonden ze het leuk om elkaar te zien?
-

DIT WAS DE LESBRIEF.
VEEL PLEZIER BIJ DE
VOORBEREIDING,
DE VOORSTELLING
EN DE AFSLUITING!

BIJLAGEN

Bijlage 1: verdieping voor leerkrachten

De voorstelling en de lesbrieven behandelen de onderwerpen vooroordelen en stereotypen op een speelse manier. Die speelse manier vinden wij erg belangrijk. We willen dat de kinderen een open blik behouden. Mocht u als docent behoefte hebben aan verdieping over bewustwording over stereotypering en het belang van representatie dan geven wij in deze bijlage een aantal lees- en kijksuggesties.

Spiegels en ramen uit de 'De Staat van het Jeugdtheater 2022' door Daniël van Klaveren (artistiek leider Theater Sonnevank)

'Kinderen hebben behoefte aan spiegels en ramen. Veel gekleurde kinderen zien de wereld alleen via ramen en zij hebben spiegels nodig. Andere kinderen zien alleen spiegels en zij moeten de wereld ook door ramen leren zien.'

(Sharron McElmeel, kinderboekenschrijfster)

Spiegels om jezelf te zien. Ramen om de ander te leren kennen. Dit gaat zowel over representatie (wie staan er op de vloer) als over de inhoud. Het is belangrijk om in voorstellingen (en films en boeken) je eigen verhaal te herkennen, zodat je je gezien voelt en minder alleen (spiegels). Het vertelt dat je er mag zijn en de wereld er ook is voor jou. Dat je mag voelen wat je voelt en denken wat je denkt. Die erkenning geeft rust en zelfvertrouwen. En vervolgens meer openheid om ook de verhalen van een ander te ontvangen.

En: het is belangrijk om geconfronteerd te worden met wat en wie jou onbekend is (ramen). Verschillende perspectieven op één kwestie leren kennen, zien dat er mensen zijn die anders zijn dan jij, dat iedereen nagellak kan dragen, dat iedereen een andere maatschappelijke positie inneemt en de wereld anders ervaart. Het is nodig, zodat je weet: ik ben niet de norm, ik ben één van velen, ik ben een klein puntje van de taart.

Sommige kinderen hebben meer spiegels nodig. Andere meer ramen. En er is behoefte aan allebei.

Redraw the balance

In het filmpje *Redraw the balance* wordt aan kinderen gevraagd om personen met een bepaald beroep te tekenen. Daarna komen er echte mensen die de beroepen uitvoeren de klas binnen.

Bekijk de video [hier](#).

Poppentest

In de bekende poppentest, die in de jaren 40 voor het eerst werd gedaan en sindsdien verschillende malen is herhaald, mochten kinderen positieve en negatieve eigenschappen toewijzen aan een witte en zwarte pop. Steeds weer wezen de kinderen, ook die van kleur, de zwarte pop negatieve eigenschappen toe.

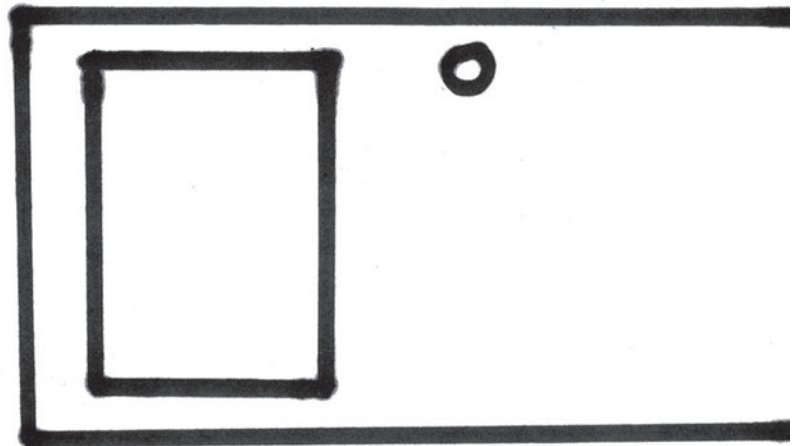
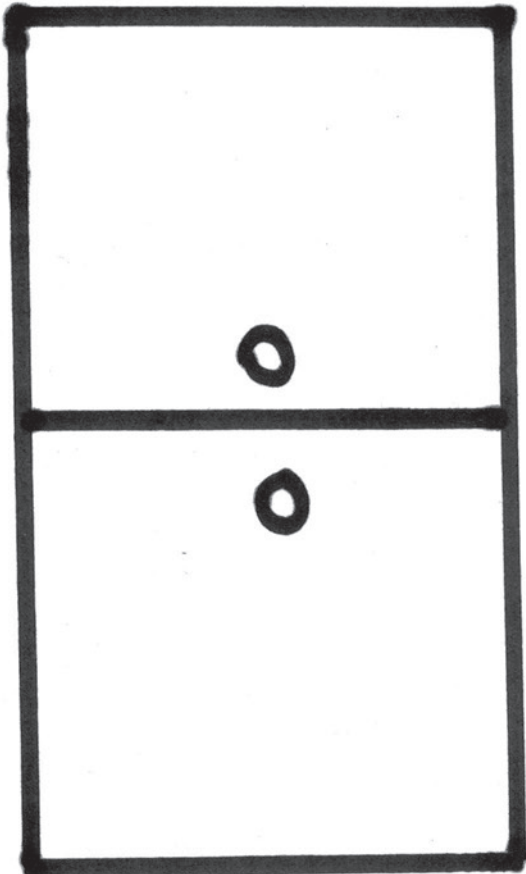
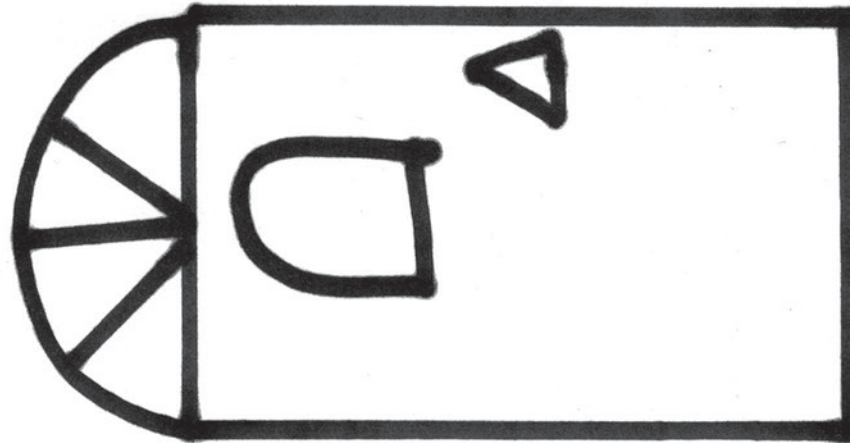
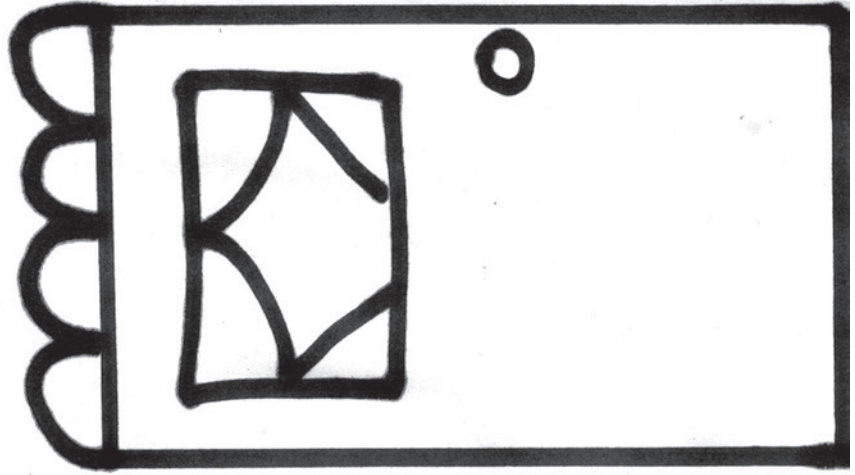
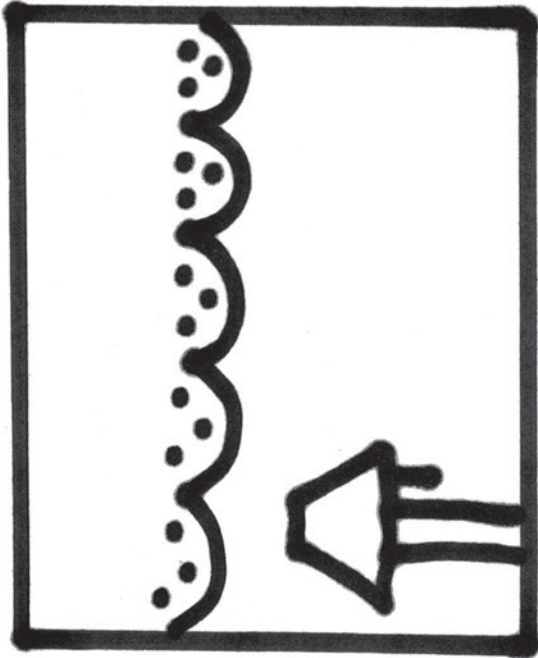
In deze video is het pijnlijk om te zien hoe de zwarte kinderen zichzelf identificeren met de 'slechte' of 'niet-mooie' pop. Dit is wat ze internaliseren. Niemand heeft ze dat noodzakelijkerwijs verteld, maar als alles om hen heen hen die indruk geeft (dat zwarte mensen slecht en gebrekkig zijn) willen ze dat niet zijn. Ze willen de blonde pop met blauwe ogen zijn.

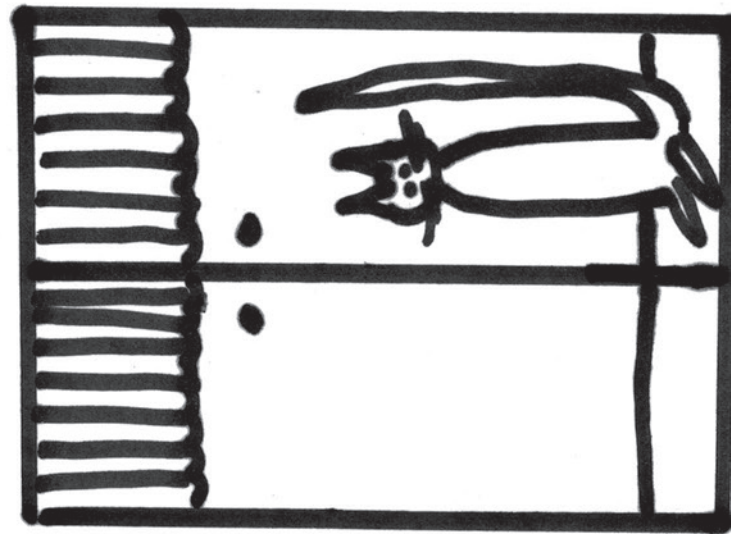
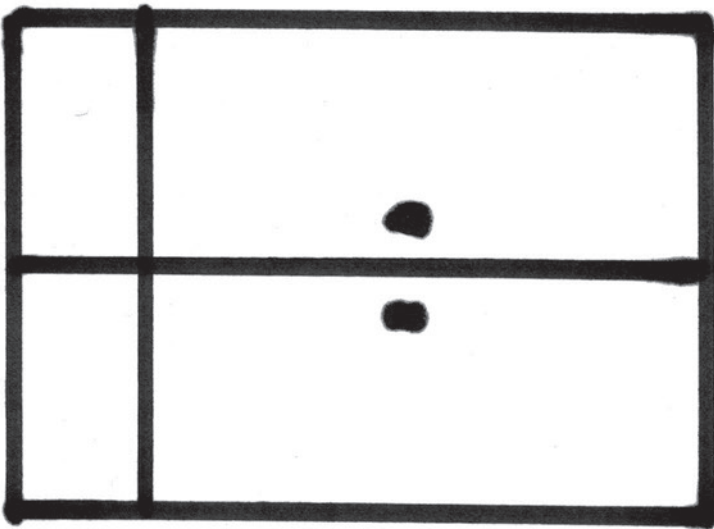
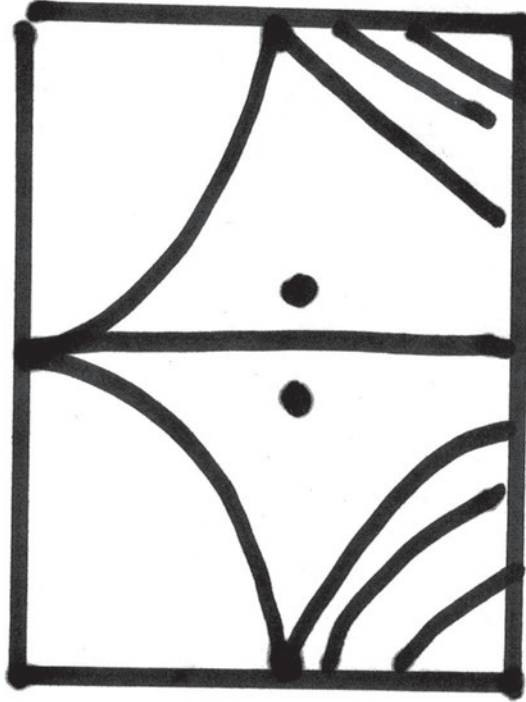
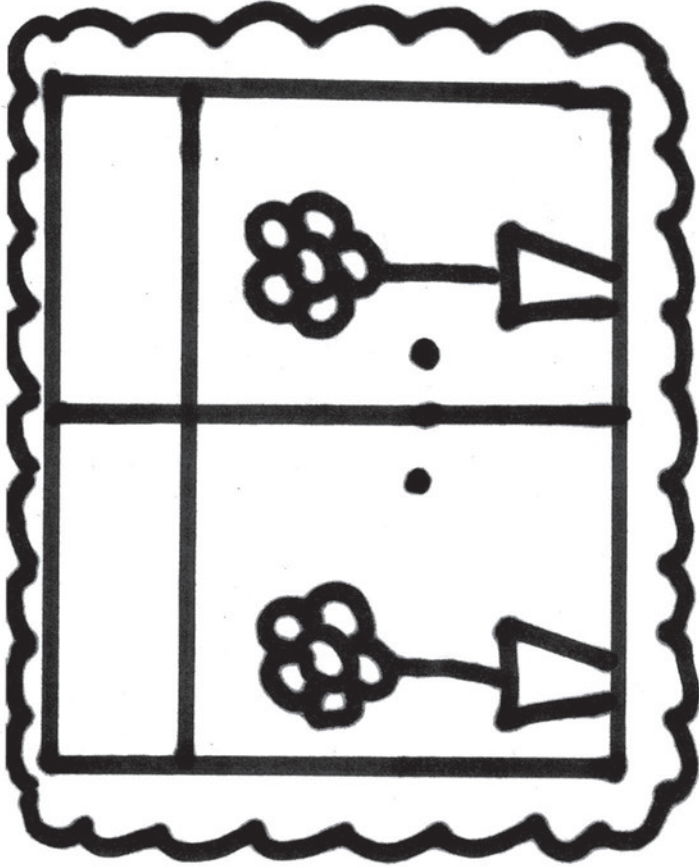
Kijk [hier](#) voor de poppentest uit de documentaire *Wit is ook een kleur* van Sunny Bergman.

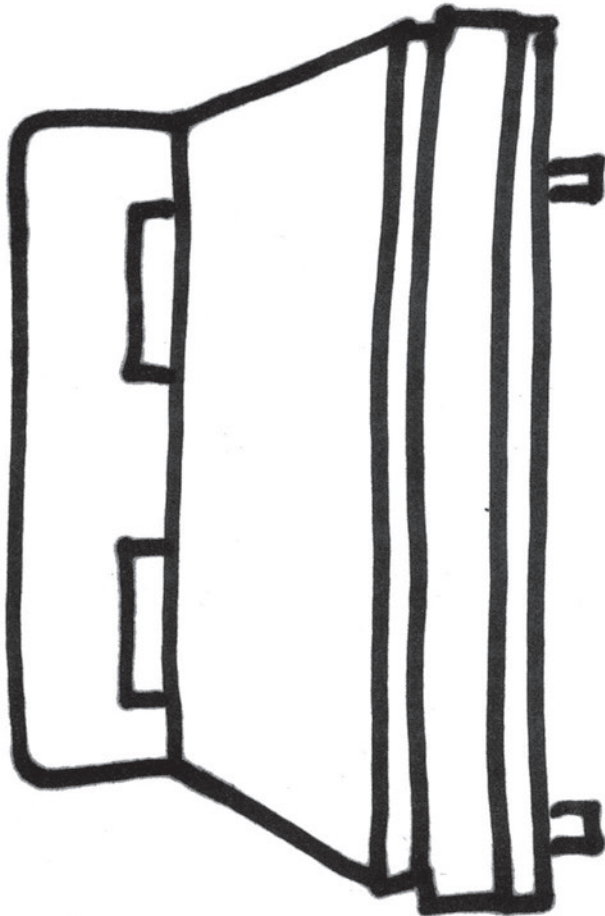
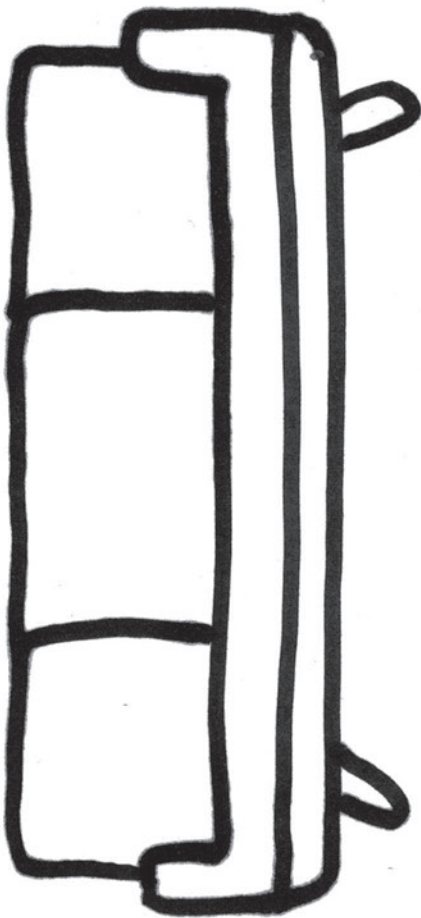
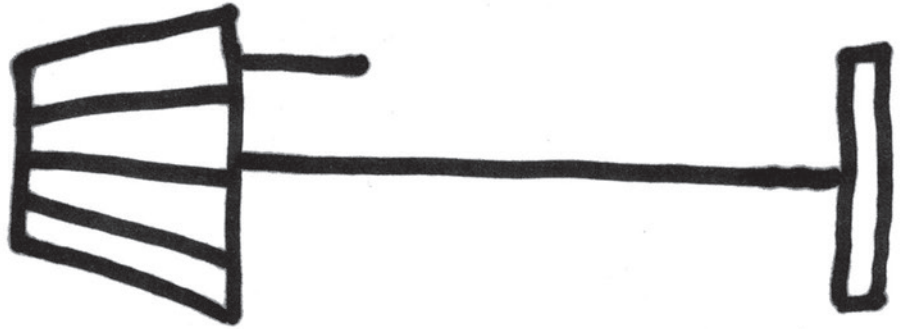
ROSE-stories

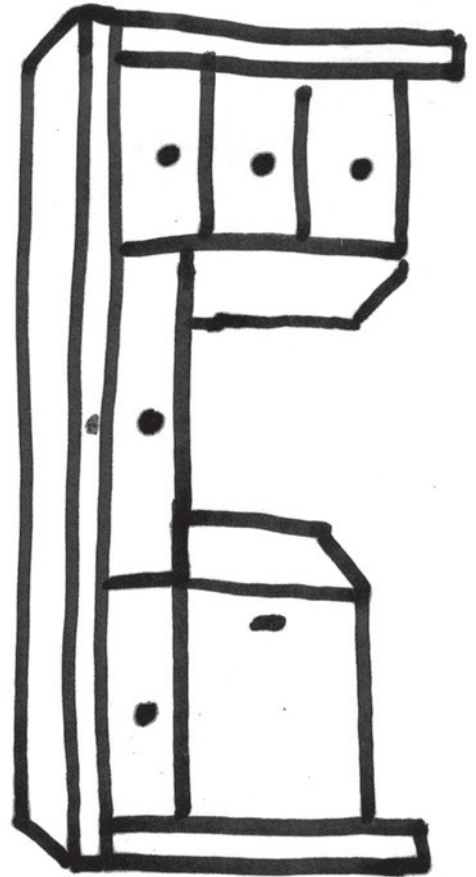
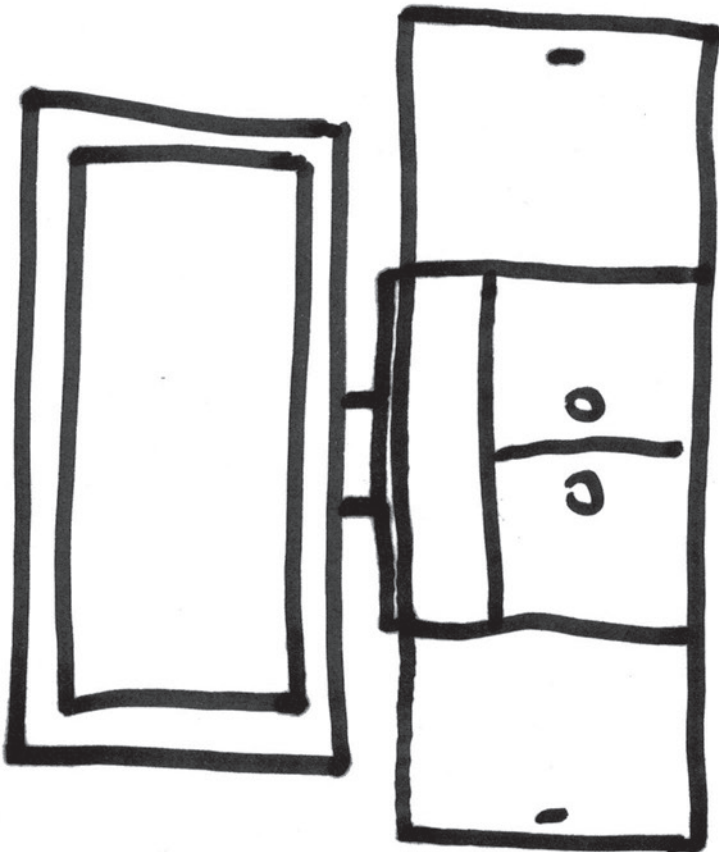
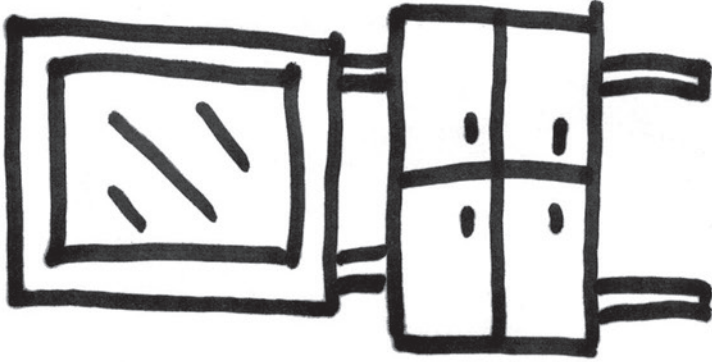
De boeken van ROSE-stories zijn er voor iedereen, maar vieren rebelse meisjes en moedige vrouwen. Ze geven het woord aan stemmen die nog te vaak overschreeuwd worden.

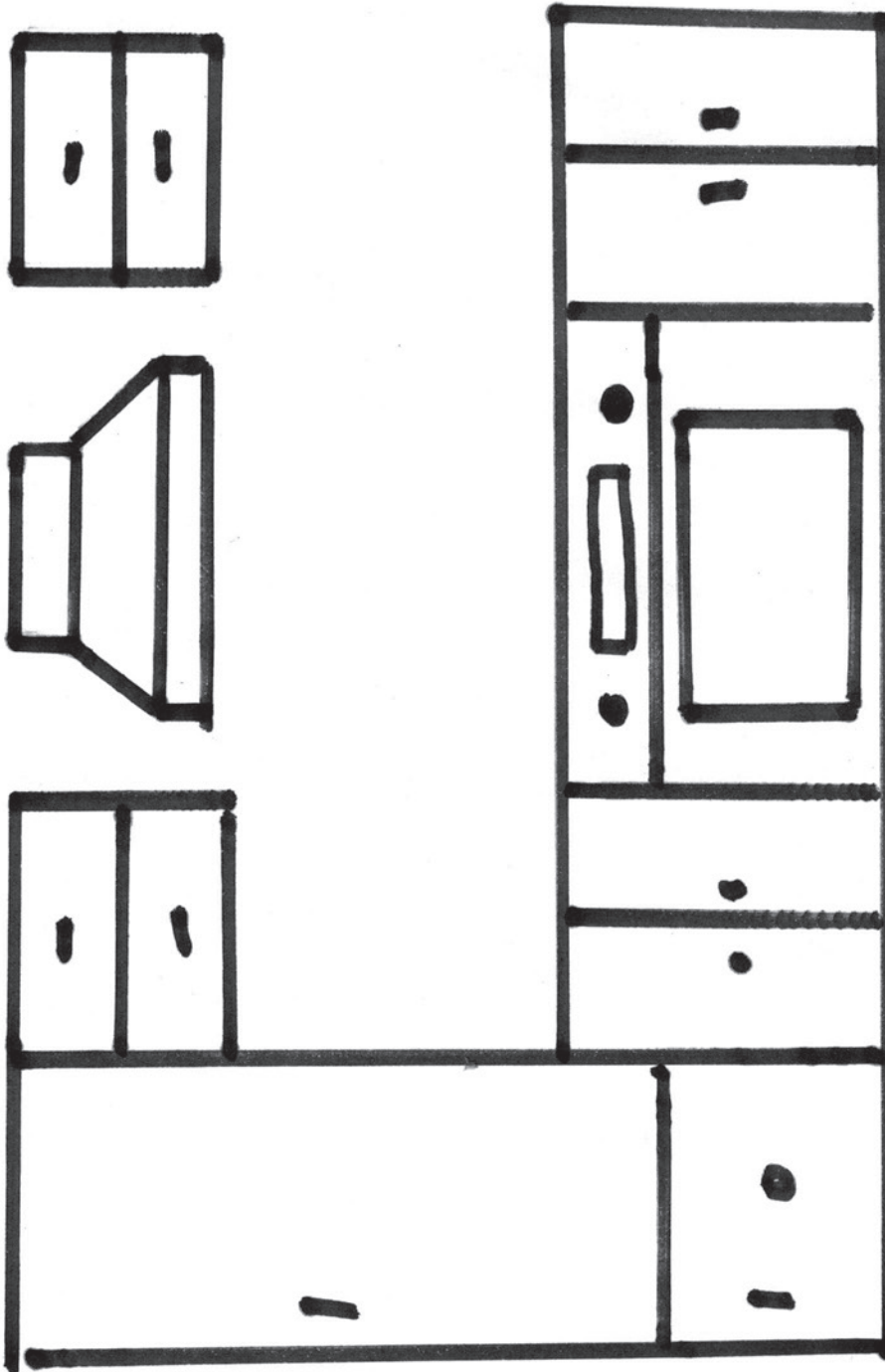
Kijk [hier](#) voor de webpagina met boeken van ROSE stories.

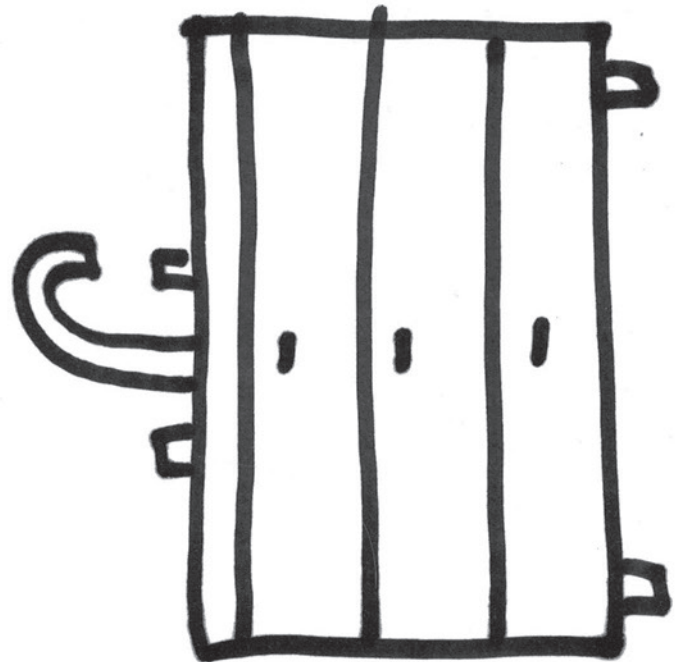
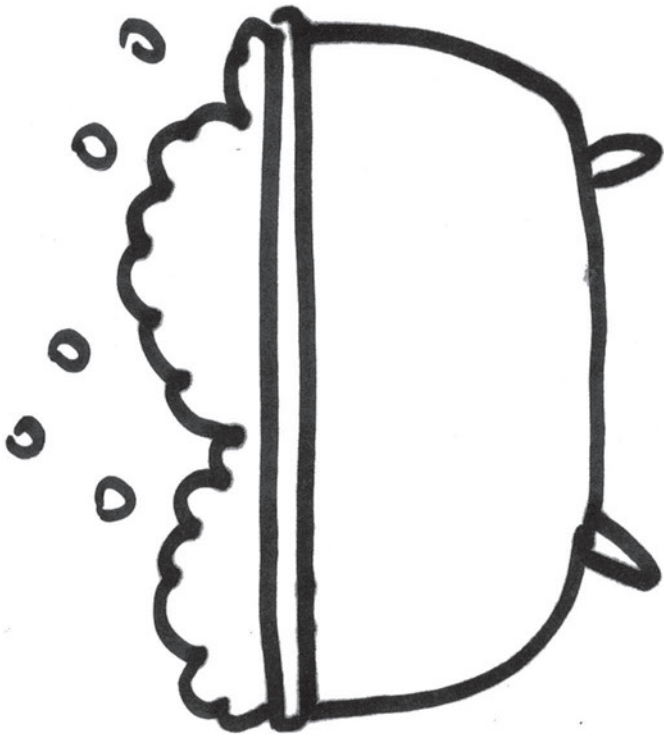
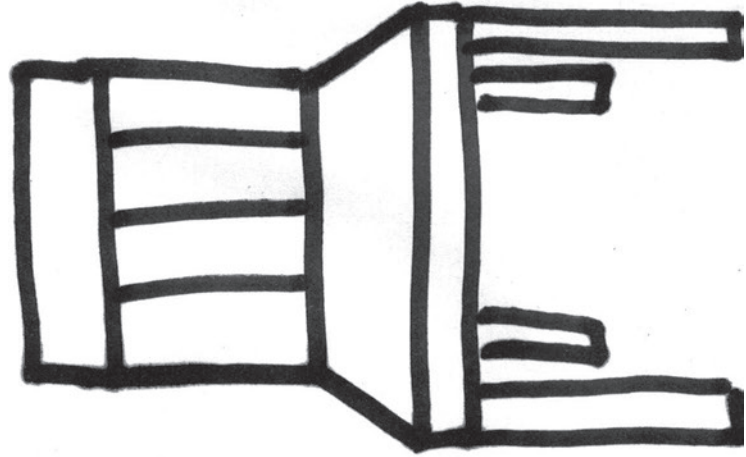
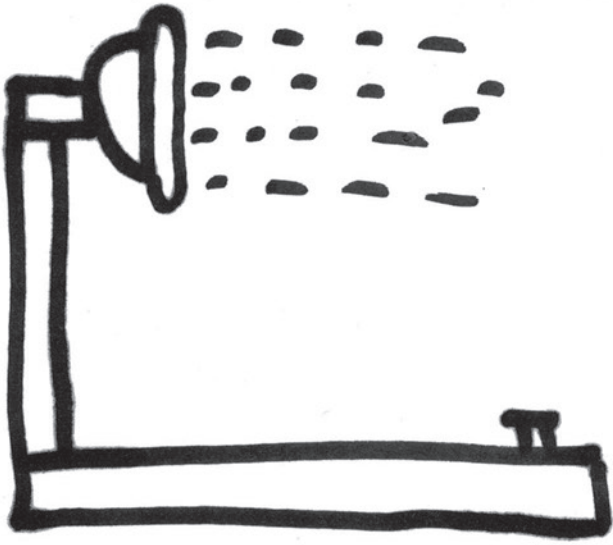

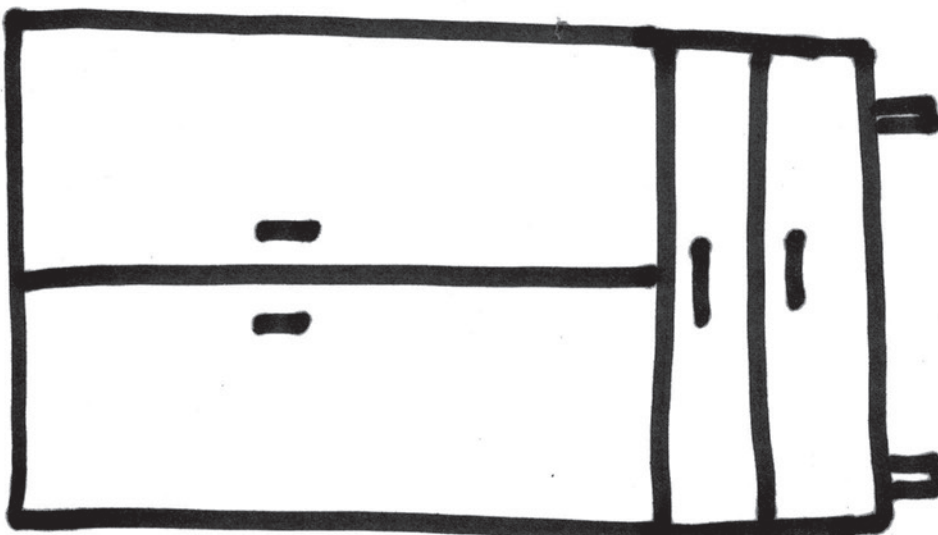
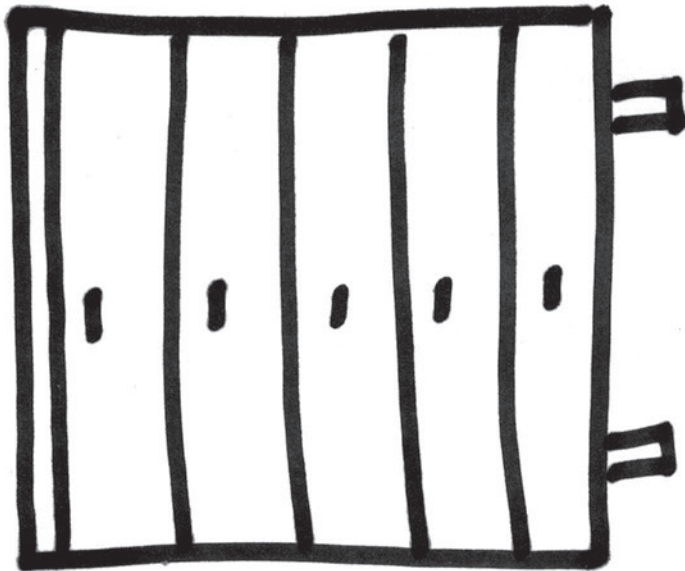
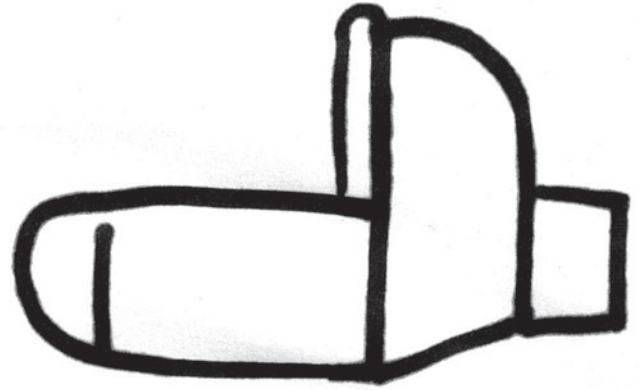
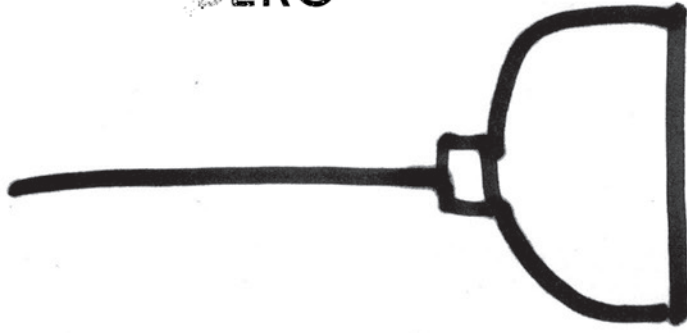

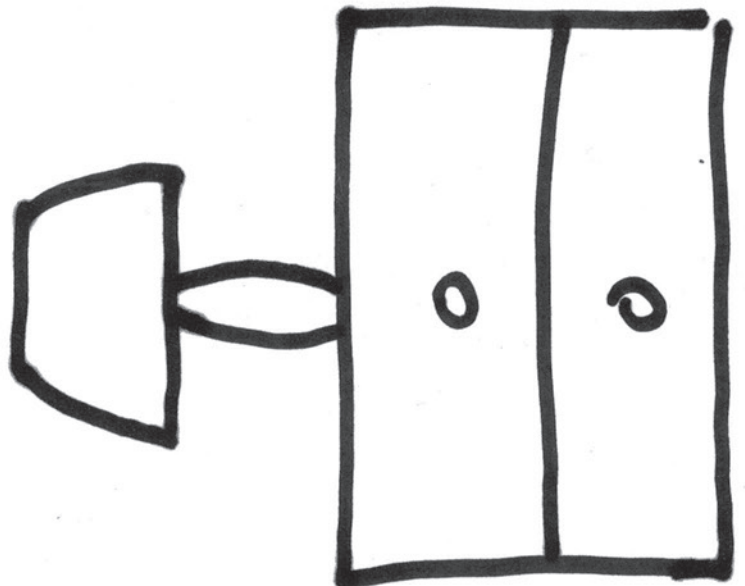
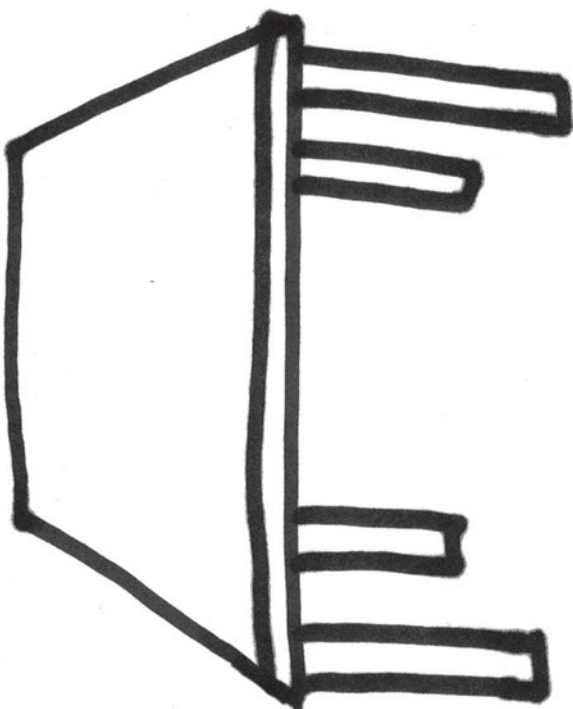
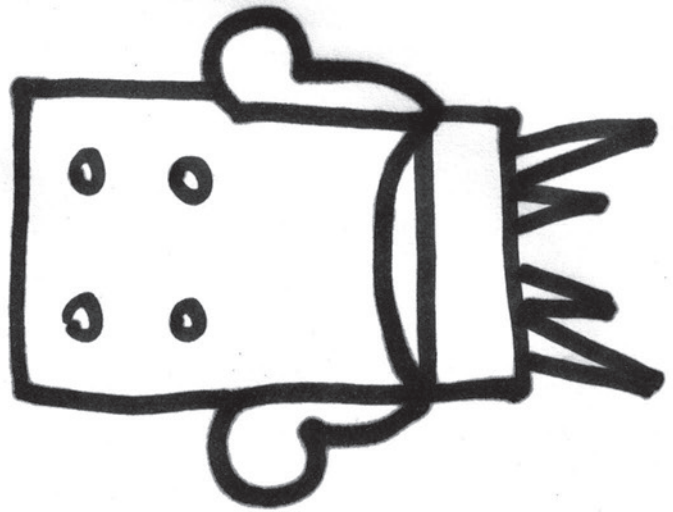
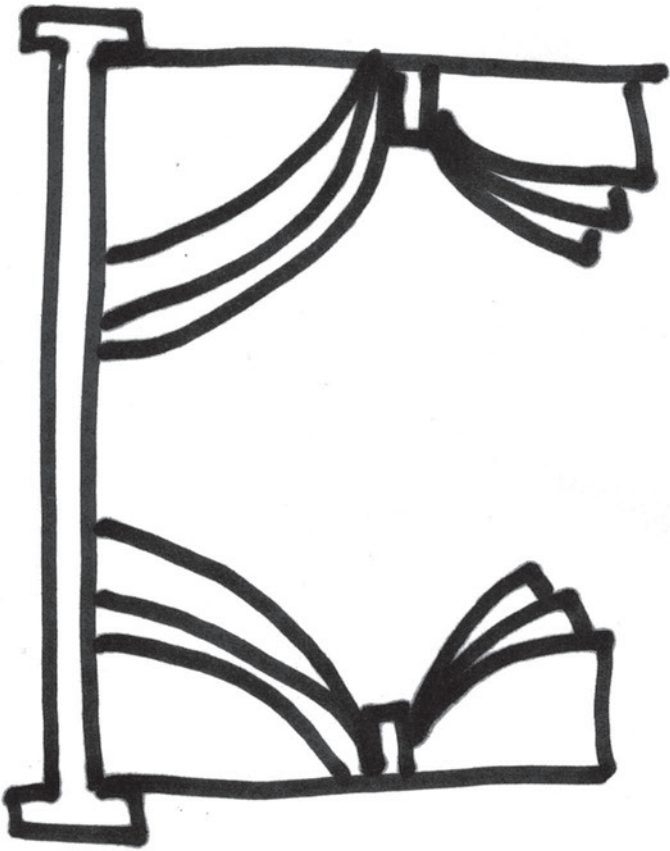

Bijlage 4: verschillende typen huizen (1)

Bijlage 4: verschillende typen huizen (2)

Bijlage 4: verschillende typen huizen (3)

Bijlage 4: verschillende typen huizen (4)

Bijlage 4: verschillende typen huizen (5)

Bijlage 5: verschillende typen schuttingen (1)

Bijlage 5: verschillende typen schuttingen (2)

Bijlage 5: verschillende typen schuttingen (3)

Bijlage 6: groteske personen (1)

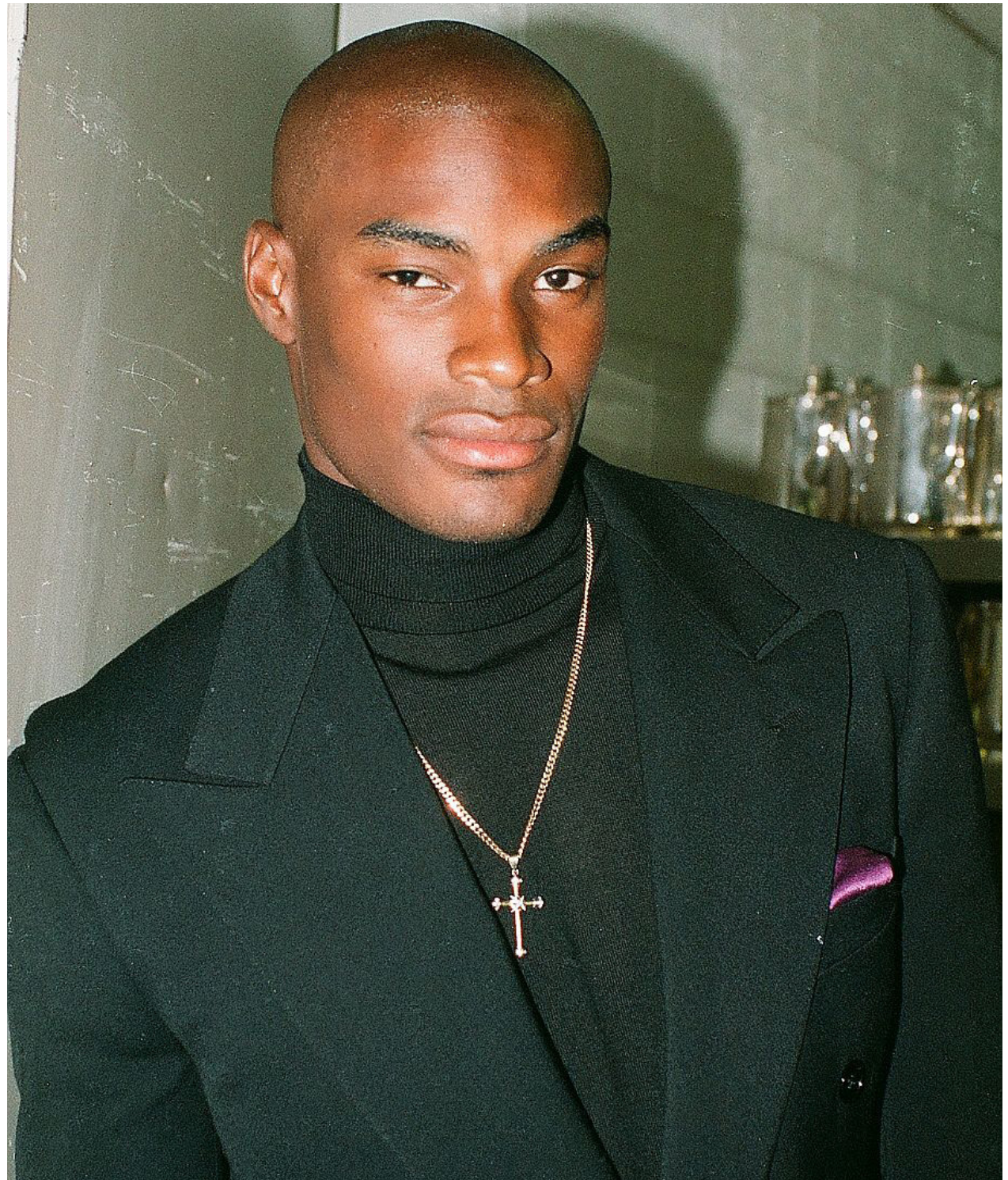

Bijlage 6: groteske personen (4)

TG. WINTERBERG

Marlyn Coetsier – artistiek leider
Vera van Baal – zakelijk leider
Vera van de Meeberg – lesontwerp

Grafisch ontwerp © Studio Parbleu